

XVII TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo18 ,20-32)

Lugemine esimesest Moosese raamatust:

Neil päevil ütles Issand Aabrahamile: "Kaebehääl Soodoma ja Gomorra pärast on valjuks tõusnud, jah, nende patud on väga rasked. Seepärast lähen ma alla ja vaatan järele, kas nad on teinud nii nagu kaebehääl minuni kostis. Seda tahan ma teada". Ja kolm meest seadsid end Aabrahami juurest Soodoma poole teele. Aga Aabraham seisis ikka veel Issanda ees, astus lähemale ja ütles: "Kas tahad sa tõesti õige ühes jumalatuga hävitada? Võibolla on linnas viiskümmend õiget, kas sa tahad siis needki hävitada ega anna sellele paigale andeks viiekümne õige pärast, kes on linnas? Sa ei saa ju ometi hävitada õigeid ühes jumalatutega, et õigete käsi käiks samamoodi kui jumalatutel. Sa ei saa ju teha nõnda! Kas maailma kohtumõistja ei peaks tegema õigust?" Ja Issand ütles: "Kui ma leian Soodoma linnast viiskümmend õiget, annan ma nende pärast kogu paigale andeks". Aga Aabraham vastas ja ütles: "Vaata, ma olen siiski nõuks võtnud Issandaga rääkida, kuigi ma olen põrm ja tuhk. Mis saab siis, kui viiekümnest õigest viis puudu jääb. Kas tahad sa siis nende viie pärast hävitada kogu linna?" Ja ta vastas: "Ma ei hävita, kui ma sealt leian nelikümmend viis õiget". Aga Aabraham jätkas: "Võibolla leidub seal nelikümmend õiget?" Ja ta vastas: "Siis ei tee ma seda neljakümne pärast". Kuid Aabraham ütles: "Ärgu süttigu põlema Issanda viha kui ma räägin? "Võibolla leidub seal kolmkümmend?" Ja ta vastas: "Ma ei tee seda, kui ma leian sealt kolmkümmend". Seepeale Aabraham ütles: "Vaata, ma olen siiski nõuks võtnud Issandaga rääkida. Võibolla on seal kakskümmend?" Ja ta vastas: "Ma ei hävita kahekümne pärast". Ja veel korra küsis Aabraham: "Ärgu süttigu põlema Issanda viha kui ma veel üksainuks kord räägin: Võibolla on seal ainult kümme õiget?" Ja Issand vastas jälle: "Siis ei hävita ma kümne pärast". Ning kui Issand oli kõneluse Aabrahamiga lõpetanud, läks ta edasi. Aabraham pöördus aga koju tagasi. See on Jumala Sõna.

Vastulaul (Ps138 ,1-2. 3-5. 7e-8 R: 1b) 1-2. 3.6. 7.8. R:3a)

R: Kui ma sinu poole hüüdsin, võtsid sa mind kuulda.

Ma tänan sind kogu südamest,
inglite ees ma laulan ja mängin sinule.
Sinu templi poole ma langen silmili
ja kiidan kõrgeks su nime sinu helduse ja ustavuse pärast.
R:

Sest kõrgeks üle kõige
oled sa tõstnud oma nime ja tõe.
Kui ma sinu poole hüüdsin, võtsid sa mind kuulda
ja rohkendasid mu hingejõu.
R:

Tõesti, Issand on kõrge ja näeb madalat,
aga kõrgi ta tunneb ära juba kaugelt.
Kuigi ma kõnnin suure kitsikuse keskel, hoiad sina mind elus
ja sa sirutad oma parema käe mu vaenlaste viha vastu.

R:

Sinu parem käsi aitab mind,
Issand ise viib minu eest kõik lõpule.
Issand, sinu heldus kestab igavesti,
ära jäta oma kätetööd.

R:

(Teine lugemine Kl2 ,[12-14](#))

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, koos Kristusega olete teie maetud ristimises, milles teid ka ühes temaga üles äratati, sest te uskusite Jumala väesse. Jumal on Kristuse surnuist üles äratanud ning teid, kes te olite surnud patu ja oma ümberlõikamata ihu tõttu. Kuid sellegi on Jumal Kristusega koos elavaks teinud ja meile kõik meie patud andeks andnud. Tema on meie võlakirja kehtetuks teinud, samuti kõik seaduse sätted, mis olid meie vastu. Ja selle võlakirja on ta kõrvaldanud ning naelutanud risti külge. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 15,15b)

Halleluuja. Mina olen teid nimetanud oma sõpradeks,
sest teile olen ma ilmutanud kõik, mis ma oma Isalt olen kuulnud. Halleluuja.

(Evangeelium Lk11 ,1-13)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Kord oli Jeesus ühes paigas palvetamas. Ja kui ta oli lõpetanud, ütles üks tema jüngritest temale: "Issand, õpeta meidki palvetama, nõnda nagu Johannes õpetas oma jüngreid!" Tema aga ütles neile: "Kui te palvetate, siis öelge: Isa, sinu nimi olgu pühitsetud, sinu riik tulgu. Meie igapäevast leiba anna meile ikka ja anna meile andeks meie patud, sest meiegi anname andeks igähele, kes on meile võlgu. Ja ära lase meil sattuda kiusatusse." Ja ta ütles neile: "Kui kellelgi teie seast oleks sõber ja ta tuleks tema juurde ja ütleks: "Sõber, laena mulle leiba, sest üks mu sõpradest on teelt tulnud minu juurde ja mul ei ole midagi talle pakkuda" - kas saaks keegi teie seast vastata: "Ära tüüta mind, üks on juba riivis ja minu lapsed on ühes minuga voodis. Ma ei saa tõusta ja sulle anda". Ma ütlen teile: kui ta ei tõuseks teisele leiba andma sõpruse pärast, siis tõuseks ta ometi tema pealekäämise pärast, ning annaks talle niipalju kui tal vaja. Ja ka mina ütlen teile: paluge, siis teile antakse, otsige, siis te leiate, koputage, ja teile tehakse lahti. Sest kes palub, see saab, kes otsib, see leiab, kes koputab, sellele avatakse. Missugune isa teie seast, kellelt poeg palub kala, annaks temale mao, või kui ta palub muna, annaks temale skorpioni. Kui nüüd teie, kes te olete kurjad, oskate anda head oma lastele, siis kui palju enam annab taevane Isa Püha Vaimu neile, kes teda paluvad." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Issand, ära lase sellel enam sündida, et maavärisemised inimeste eluasemeid hävitaks! Kas pole see, armsad õed ja vennad, inimlikult nii arusaadav palve? Mida niisugune palve aga tähendaks?

Tänapäevaste teadmiste alusel võiks selle palve ka teisiti sõnastada: Issand, palun lõpeta konvektsiooniprotsessid taevakehade sisemuses! Maavärisemised tekivad teatavasti maa koore alla tõusvast laavast, mille maht jahtumise ajal suureneb ja mandriplaatide liikumise põhjustab. Konvektsioon ehk soojusülekanne on fundamentaalne füüsikaseadus mitte üksnes meie planeedil, vaid kogu universumis. Võime ise ette kujutada, mis juhtuks siis, kui tähed - meie päike kaasa arvatud - ei saaks oma soojust enam ümbritsevasse ruumi ära anda. Kui Jumal niisugust palvet kuulda võtaks, oleks sellel fataalne mõju kogu kosmosele. Nii et antud juhul võiksime oma palve veelgi ausamalt sõnadesse panna: Issand, ole nii armas hävita ära kõik, mis sa seni loonud oled. Võibolla oleks siiski targem maailmas toimuvat kõigepealt inimliku mõistusega tähele panna ja alles siis palvetada - mitte vastupidi... Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kord elas üks kujur, kes tahtis väga saada maailmakuulsaks. Ta töötas päeval ja ööl oma tulevase meistriteose kallal, kuid ühel hommikul ärgates tundus talle kõik, mis ta seni loonud oli, äkki nii inetu, et raevuhoos haaras ta raudkangi ning hävitas kogu oma kätetöö.

Tuntud lugu, mis on ilmselt loomeinimeste juures sageli ette tulnud, kui nad oma saavutusega pole rahule jäänud. Kuid kas on võimalik, et ka Jumalal on olnud vahel samasugused tunded, kui ta inimestele midagi hirmuäratavat juhtuda laseb, nagu näiteks Soodoma ja Gomorra hävitamine? Viendas Mooses raamatus on kirjutatud: "Sest Issand, su Jumal, on püha vihaga Jumal sinu keskel, et Issanda, su Jumala viha ei süttiks põlema su vastu ega hävitaks sind maa pealt!" (5 Mo 6,15)

Kas tõesti on siis Jumala olemuseks olla vihane ja karistav, nii et armuandmine on pigem erand? Kui juba inimestegi puhul karistab hea isa ainult kasvatuseks ja teeb kõik selleks, et tema laps kuidagi jalad alla saaks, siis kas Jumal saab olla julmem kui inimene, et ta mõtleb pigem hävingule? Igal juhul oleks üsna imelik sellesse uskuda.

Maailma ja inimese loomist võib võrrelda hoopis kiviga, mille kiviraiuja välja valis. Kivi oli alguses kenasti sile ja ümar, kuid kunstnik lõhkus selle. Töö algusfaasis nägi peagi kõik hirmus inetu välja - teravad kandid ja nurgad tulid esile, kogu ümbrus sai täis kivipuru. Alles palju hiljem hakkas paistma, mida kujur oli tegemas, missuguse kuju soovis ta kivist välja raiuda, kuid ikka kulub veel palju aega, enne kui kuju valmis ja viimase lihvi saab.

Selles ajahetkes, kus meie praegu seisame, oleme me kõigi eelnevate arengute tunnistajad. Seepärast on loomulik, et elektrooniliste mõõteriistade ja aju-uurimise ajastul paistab inimkonna lapsepõlv inetu, primitiivse, julma ja ühekülgse. Ometi oli see ilmselt parim, mida möödunud aegade inimesed suutsid iseenda ja oma Jumala kohta arvata. Tänu nendele inimestele oleme meie täna olemas ja meil on olnud võimalus edasi areneda. Võib üpris kindel olla, et juba mõnesaja aasta pärast elavatele inimestele tundume ka meie primitiivsed, barbaarsed ja julmad oma eluviiside ja ühiskonnakorralduse poolest.

Tegelikult on juba suur vahe ka Vana ja Uue Testamendi maailmakäsitluses. Vanas Testamendis, eriti selle palvelauludes, psalmides, on inimese suhtumine üsna utilitaarne: Jumala ülistamine ja tema tänamine tundub sageli lausa imala meelitamisena, kusjuures palved oma hea käekäigu eest võivad sujuvalt üle minna vaenlaste sajatamiseks ja neile Jumalalt karistuse nõudmiseks. Seevastu Uue Testamendi keskseks palveks võib pidada Meie Isa palvet, milles palumise osa jääb üsna kasinaks.

"Meie isa, kes sa oled taevas, pühitsetud olgu sinu nimi, sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu, nagu taevas, nõnda ka maa peal." Mida siis selles esimeses lõigus siis palutigi? Ole see, kes sa oled, tee seda, mida teed - meie, inimesed, üritame sellega kuidagi kohaneda ja toime tulla.

"Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev". See nipsisõnaline palve väljendab pigem valmisolekut minimaalsega leppida, kui et rõhub toiduse enesestmõistetavusele.

Järgnevad sõnad loovad mulje, nagu oodataks Jumalalt kannatlikkust ja mõistvust sel ajal, kui me ise oma iseloomu kitsaskohtadega võitleme: "Anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele, ära saada meid kiusatusse vaid päästa meid ära kurjast."

Meie Isa palve on seega omamoodi monoloog, milles inimene väljendab oma lootusi, otsib midagi kõrgemat kui tema argiteadvus, ega hooligi kuigivõrd sellest, et oma konkreetseid soove ja unistusi Jumala ette tuua. Palve ja palumine esinevad siin pigem enese motiveerimisena esitada eksistentsiaalseid küsimusi ja juurelda inimese elu moraalse iseloomu üle. Niisugune palve ei tee Jumalast vandeseltslast, salasoovide täitjat, vaid suunab inimese oma tegude võimalike tagajärgede üle juba ette järele mõtlema, valima paljudest käitumisvõimalustest kõige turvalisema.

Armsad õed ja vennad - kui palju Jumal meie palveid kuuleb, seda ei saa meie kontrollida. Sellegipoolest julgustas Jeesus meid ikka "taeva uksele koputama", et meie inimlik pürgimus millegi kõrgema poole ei lakkaks. Võibolla peame tulevikus veel paljusid heaks peetud kavatsusi nägema hoopis teises valguses, kuid iga edusamm on nii olevikus kui tulevikus ehitatud mineviku vundamendile, ilma milleta ei saa olla edusamme. Meie kohus on täita ajaloos see osa, mis meile on antud, et tulevased põlved võiksid astuda meie õlgadele. Aamen.